

Sygn. akt VI Gz 282/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Beata Hass-Kloc**

Protokolant: asyst. sędz. Grzegorz Kurasz

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2012 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **C. M. & Wspólnicy Sp. k. w R.**

przeciwko **(...) Sp. z o.o. w R.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego

w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 27 sierpnia 2013 r., sygn. akt V GC 117/13,

postanawia: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2013 r., sygn. akt

V GC 117/13, Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy oddalił wniosek powoda o zwolnienie od opłaty od zażalenia. Uzasadniając motywy swego rozstrzygnięcia Sąd I instancji przywołał treść art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz wskazał, że wnioskodawca ma obowiązek wykazania zasadności swego wniosku za pomocą wszelkich dowodów (art. 227-234 k.p.c.). Zdaniem Sądu Rejonowego powodowa spółka nie wykazała ziszczenia się przesłanek z art. 103 cyt. ustawy usprawiedliwiającej kredytowanie przez Skarb Państwa kosztów procesu. Dodał, że powód z prowadzonej działalności gospodarczej osiąga znaczny przychód, który na koniec roku 2012 r. wyniósł kwotę 452.229,46 zł. Działalność powoda jest zatem prowadzona w znacznym rozmiarze, na znaczną skalę. Powód powinien liczyć się z konieczności obrony swoich praw w postępowaniu sądowym i winien tak gospodarować posiadanymi przez siebie środkami finansowymi, aby móc przynajmniej w części przeznaczyć je, o ile zajdzie taka potrzeba, na koszty związane z prowadzeniem postępowania sądowego.

Pismem z dnia 12 września 2013 r. powód wniósł zażalenie na powyższe postanowienie domagając się jego zmiany i zwolnienia od opłaty sądowej w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu powód zarzucił naruszenie art. 103 ustawy

o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez oddalenie wniosku

o zwolnienie powoda od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od zażalenia (omyłkowo podano – apelacji), w sytuacji gdy powód w swym wniosku wykazał brak dostatecznych środków na jej uiszczenie.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący przywołał okoliczności co do swojej sytuacji majątkowo - finansowej wskazując na stan środków na rachunkach bankowych, poniesienie straty bilansowej w ramach działalności gospodarczej opiewającej na kwotę 128.882,55 zł oraz straty podatkowej w wysokości 84.695,43 zł.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398, z późn. zm.) Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem orzecznictwa oraz doktryny powyższy przepis nakłada na osobę prawną obowiązek wykazania trwałej niemożności uzyskania środków na uiszczenie kosztów sądowych. Realizacja tego obowiązku następuje poprzez przedstawienie dokumentów, które pozwolą określić jej sytuację majątkową, zaś ich rodzaj zależy od rodzaju i charakteru osoby prawnej ubiegającej się o zwolnienie. Ocenie sądu podlegają zatem dowody przedstawione przez stronę, zaś obowiązek przewodniczącego wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku na podstawie art. 130 § 1 k.p.c. poprzez złożenie dokumentów aktualizuje się jedynie w sytuacji, gdy osoba prawna nie wskaże jakichkolwiek informacji uzasadniających wnioski. Nie odnosi się on natomiast do sytuacji, w których przedstawione dowody nie uzasadniają, w ocenie sądu orzekającego, uwzględnienia wniosku osoby prawnej o zwolnienie od kosztów sądowych. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2013 r., IV CZ 144/12, LEX nr 1293823; komentarz do art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych [w:] Górski Antoni, Walentynowicz Lech. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Ustawa i orzeczenie. Komentarz praktyczny. Oficyna, 2008).

Dodać należy, że zwolnienie od uiszczenia kosztów sądowych następuje po dokładnej analizie aktualnej sytuacji materialnej strony, w odniesieniu do konkretnej kwoty, której obowiązek zapłaty wystąpił na danym etapie postępowania. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, z dnia 12 października 2012 r., I ACz 663/12, LEX nr 1220646).

Na podkreślenie zasługuje nadto fakt, że opłata sądowa jest należnością Skarbu Państwa, powinna być zatem traktowana przez stronę procesu priorytetowo.

Nie ma bowiem żadnych podstaw do przyjmowania, że inne zobowiązania takie jak np. wynagrodzenia pracowników, spłata kredytów czy innych zobowiązań, a nawet opłacenie podatków, mają pierwszeństwo przed kosztami sądowymi. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 listopada 2012 r., III APz 20/12, LEX nr 1237544; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 18 października 2012 r., I ACz 1699/12, LEX nr 1220608).

W kontekście powyższych argumentów Sąd Okręgowy rozpoznając niniejsze zażalenie w pełni podzielił stanowisko Sądu I instancji co do braku podstaw do zwolnienia powodowej spółki od kosztów sądowych w sprawie.

Przede wszystkim należy zauważyć, że na obecnym etapie postępowania powód jest zobligowany do opłacenia zażalenia w kwocie 30 zł. Nie sposób zatem uznać, zwłaszcza w świetle dokumentacji finansowej dołączonej do wniosku, aby nie był stanie opłaty tej ponieść.

Na marginesie należy zaakcentować, że skoro powód twierdzi, iż nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych w wysokości 30 zł, a jednocześnie prowadzi działalność gospodarczą (Rejestr Przedsiębiorców), to powodowa spółka funkcjonuje z naruszeniem art. 21 ust. 1 w zw. z art. 11 ustawy z dnia 28.02.2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535 ze zm.). Utrzymanie zaś w obrocie gospodarczym niewypłacalnej spółki, która nie wykonuje obowiązku zgłoszenia wniosku o upadłość uprawnia Sąd do całkowitego oddalenia wniosku, gdyż nie ma żadnego uzasadnienia po temu aby na koszt budżetu państwa umożliwiać działania sprzeczne z prawem (tak też Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w postanowieniu z dnia 26 lutego 2010 r. (sygn. akt

I Acz 93/10).

Nadmienić należy, że strona nie może nadużywać instytucji prawa procesowego dążąc do przedłużania procesu bowiem naruszałoby to interes strony przeciwnej, a tym samym strona nie zasługiwałaby na ochronę prawną.

Reasumując Sąd Okręgowy zażalenie powoda z powołanych wyżej powodów jako bezzasadne - na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. - w całości oddalił, o czym orzekł w sentencji postanowienia.